

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของ กองทัพปก

กองทัพปกได้ถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับการกำเนิดของชาติไทย โดยเริ่มตั้งแต่ชนเผ่าไทยได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนแหลมทอง และรวมกลุ่มกันตั้งเป็นนครรัฐของตนก่อน ที่จะรวมตัวกันก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย และได้มีการทำสงครามกับชนชาติใกล้เคียงเพื่อแผ่ขยายอาณาเขตชาติไทยมาโดยตลอด รวมทั้งต้องมีการจัดกำลังกองทัพเพื่อเตรียมป้องกันข้าศึกศัตรูไม่ให้เข้ามารุกรานอาณาเขต และเพื่อปกป้องรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติไทยให้ดำรงอยู่

กองทัพปกได้มีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาโดยลำดับ ตั้งแต่สมัยสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน โดยมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาดังนี้

สมัยสุโขทัย อาณาเขตของประเทศไทย ได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ทรงดูแลราษฎรอย่างใกล้ชิดเสมือนดังบิดาปกครองบุตร ในยามปกติราษฎรต่างประกอบสัมมาอาชีพ แต่ในยามสงครามชายฉกรรจ์ทุกคนจะเป็นทหารโดยในแต่ละหมู่บ้านมีหัวหน้าสกุลเป็นผู้ควบคุมกำลังในสกุลของตน ซึ่งจัดเป็นกำลังหน่วยทหารขนาดเล็กที่สุดในสมัยนั้น และเมื่อเกิดสงครามพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำในการบังคับบัญชาทหารโดยตรง และทรงเป็นผู้นำกำลังไพร่พลเข้าต่อสู้กับอริราชศัตรู

สมัยอยุธยา มีการปรับปรุงด้านกำลังไพร่พล และการดำเนินการด้านยุทธวิธีให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยแบ่งแยกกิจการทหารกับพลเรือนออกจากกัน และจัดตั้งกรมพระสุรัสวดีรับผิดชอบทำทะเบียนไพร่พล เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเรียกระดมพลเมื่อเกิดสงคราม โดยชายไทยทุกคนต้องรายงานตัวเป็นทหารเข้ารับราชการมีกำหนดปีละ ๖ เดือน ในสมัยนี้มีการจัดทำตำราพิชัยสงครามขึ้นเป็นหลักนิยมในการรบ เพื่อให้กำหนดรูปแบบการจัดกำลังในการรบเอาชนะกองทัพของข้าศึก

สมัยกรุงธนบุรี ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงเป็นกษัตริย์ครองกรุงธนบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ได้มีการปรับปรุงกิจการทหารในหลายด้าน โดยเฉพาะในการจัดทำบัญชีไพร่พลให้รัดกุมยิ่งขึ้น สามารถตรวจสอบจำนวนกำลังพลที่แน่นอน และสะดวกแก่การควบคุมบังคับบัญชาในยามเกิดศึกสงคราม มีการหล่อปืนใหญ่ขึ้นใช้เอง รวมทั้งจัดหาอาวุธปืนจากต่างประเทศมาใช้ในกองทัพด้วย

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ กองทัพปกยังคงมีการจัดกำลังในลักษณะเดียวกับสมัยอยุธยา และธนบุรี แต่ต่อมาในช่วงระหว่าง พ.ศ. ๒๓๗๖ - ๒๓๙๖ ภัยคุกคามจากมหาอำนาจตะวันตกได้แผ่อิทธิพลมายังภูมิภาคนี้มากขึ้น ประเทศไทยจึงต้องเร่งสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์ สร้าง

ปืนใหญ่ป้อมปราการขุดคลองเพื่อป้องกันพระนคร มีการสร้างเมืองหน้าด่านและต่อเรือรบขึ้นใช้ในราชการ

ก้าวแรกสู่ความทันสมัย ภัยคุกคามจากลัทธิล่าอาณานิคมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง ทำให้ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องสร้างความทันสมัยในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการทหาร การสร้างความทันสมัยและการดำเนินกุศโลบายด้านการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ช่วยให้ไทยเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่ตกเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตก

กิจการของกองทัพบก ได้มีความเจริญก้าวหน้าสูงสุดในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โดยมีการปรับปรุงกิจการทหารให้เป็นไปตามแบบยุโรป เพื่อให้มีความทันสมัยทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ มีการเตรียมการทางด้านอาวุธยุทโธปกรณ์มากขึ้น เริ่มมีการสั่งซื้อปืนใหญ่จากต่างประเทศ มีการปฏิรูปการทหารให้เป็นแบบสากล และตราพระราชบัญญัติจัดการทหารขึ้นใน พ.ศ.๒๔๓๐ ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนากองทัพบกในปัจจุบัน ในสมัยนี้มีการก่อตั้งสถาบันที่สำคัญของกองทัพไทย ๒ สถาบัน คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนนายเรือ

กองทัพบกในสงครามต่าง ๆ กองทัพบกได้เข้าร่วมในสงครามครั้งสำคัญๆ หลายครั้ง เริ่มตั้งแต่การส่งกำลังทหารไปร่วมรบกับฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ณ ทวีปยุโรป เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ การรบในกรณีพิพาทอินโดจีน การร่วมรบในสงครามมหาเอเชียบูรพา สงครามเกาหลี และสงครามเวียดนาม ซึ่งในการรบแต่ละครั้งกองทัพไทยได้ระดมวีรกรรมอย่างกล้าหาญ ทำให้ประเทศไทยมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในหมู่นานาอารยประเทศ

กองทัพบกยุคปัจจุบัน ปัจจุบันกองทัพบกไทยมีบทบาทและภารกิจในการป้องกันประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดไว้ว่า รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นและพอเพียงเพื่อพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตยความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

ดังนั้นกองทัพบก ซึ่งเป็นกำลังหลักของประเทศจึงจำเป็นต้องเพิ่มพูนขีดความสามารถในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการเตรียมกำลังการป้องกันและพัฒนาประเทศ เพื่อสามารถให้การสนับสนุนรัฐบาลได้อย่างเต็มที่ และเป็นหลักประกันในการรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนรักษาสันติภาพในภูมิภาคส่วนนี้ไว้ให้ดำรงอยู่ตลอดไป.